

# Eendracht

Maandblad van de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB afdeling Varsseveld e.o.



88 ste jaargang | 714  
Juni 2022

Tappet van der Linde

## **Uitleg bij de omslag**

Verscheidenheid in éénheid

Eénheid in verscheidenheid

Geboren uit de aarde

Dragend de eigen kleur

Kiezend wie je bent

Je bent, die je bent

Groeiend naar de hemel

Omarmd door de zon

Verscheidenheid in éénheid

Eénheid in verscheidenheid

Begroet door de hemel

Groeiend naar het licht

Eendracht juni

**Voorwoord** blz. 3

**Van de bestuurstafel** blz. 4

**In Memoriam** blz. 6

**Activiteiten vanaf** blz. 8

**Diversen vanaf** blz. 13

## Voorwoord

Of ik ook uitvaarten doe voor 'niet-gelovigen', is de vraag van de onbekende vrouw aan de andere kant van de lijn. Ze is ziek en zal binnenkort overlijden. Ze wil voor ze sterft haar uitvaart graag regelen. Zodat ze weet wat er gezegd wordt. Zodat het niet zo zweverig wordt, want dat vindt ze vreselijk. Ze *geloof*t namelijk niet, zie je.

Een paar dagen later zitten we tegenover elkaar. Het klikt en we praten of we elkaar al jaren kennen. Los van die rotziekte heeft ze een hartstikke mooi leven. Ze zou het zo weer overdoen. Behalve dat eind dan. Ze vertelt bevlogen over haar kinderen. Over het werk dat ze doet, waarin ze zoveel kan betekenen voor anderen. Over de gedichten die ze soms schrijft.

Als ze klaar is met vertellen, moet ik 't toch vragen: "En jij gelooft dus helemaal nergens in?". De vraag blijft in de lucht hangen, je ziet haar denken.

Als ik weer kom, ligt ze in bed. Maar haar blik is helder en een beetje uitdagend. "Kijk eens wat ik geschreven heb", zegt ze en steekt mij een opgevouwen vel papier toe. Als ik het openvouw staat bovenaan MIJN GELOOF.

Daarna volgt een reeks van de mensen en dingen waar ze in gelooft. Ze heeft prachtige woorden voor haar kinderen, haar vriendinnen. Ze beschrijft wat het leven voor haar de moeite waard maakt, en haar dromen en hoop voor de wereld en de mensen die haar lief zijn.

Met tranen in mijn ogen lees ik haar geloofsbelijdenis. Er is niets zweverigs aan. Het is puur en aards en echt.

"Ik denk dat je voor je uitvaart toch beter op zoek kan gaan naar iemand voor 'wel-gelovigen'", zeg ik wat later met een halve grijns. "Ik dacht dat ik die al had.", kaatst ze terug.  
Zeker weten!

Nicoline

*Met dank aan P. Voor het vertrouwen nu en straks.*

## Van de bestuurstafel

### Van de penningmeester

**Door problemen met de bank was het tot nu toe niet mogelijk de contributie, via automatische incasso, te innen. Er wordt aan gewerkt! We hopen dat dit snel opgelost is.**

### Onze excuses voor het ongemak.

Bij de koffie-inloop ontvangen, € 50,-

Waarvoor onze hartelijke dank.



### Jaarverslag 2021 (zoals in eerdere Eendracht aangekondigd)

#### **Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB Afdeling Varsseveld e.o. Algemeen**

Ook in het jaar 2021 heeft corona veel invloed op onze activiteiten gehad. Globaal heeft alles gedurende de eerste 5 maanden stilgestaan. Hiervoor in de plaats hebben we nog wel een aantal digitale vieringen gehad.

De Vrijzinnige Geloofsgemeenschap N.P.B. afdeling Varsseveld e.o. telde 270 leden op 1 januari 2021. Per 31 december waren dat nog 256 leden. Voorts telde de vereniging per 31 december 31 “Vrienden” (begunstigers)

In 2021 zijn 14 leden overleden en hebben 2 leden hun lidmaatschap opgezegd. We mochten 2 nieuwe leden begroeten (betreft oud-leden van de afdeling Eibergen).

Ook hebben we nog 5 abonnees op de Eendracht.

Op 6 april is één van onze organisten, Bert Vinke, overleden.

#### **Maandblad Eendracht**

Het blad is 10x verschenen gedurende 2021.

Els Venneker kent inmiddels de kneepjes van het vak en heeft dit jaar de Eendracht gemaakt.

#### **Vieringen**

Naast de digitale vieringen zijn er 10 ( vorig jaar 9) vieringen in Vrijzinnig Centrum de Eendracht geweest. 3 hiervan zijn door een gast-

voorganger verzorgd.

Op 5 september hebben we gewandeld vanaf koffieboerderij “Groot-Nibbelink”.

De belangstelling voor onze vieringen was goed te noemen.

Vanwege corona zijn we in Den Es niet voorgegaan. De weeksluiting op de Bettekamp is slechts een enkele keer door ons verzorgd.

Gedurende het jaar heeft Riemke de Boer 3 meditatieavonden verzorgd.

### **Bestuur**

De algemene ledenvergadering heeft plaats gevonden op 28 juni 2021. In het bestuur zijn geen wijzigingen. Gedurende een groot deel van het jaar was Gerrie ter Maat ziek.

Maandelijks is het bestuur bijeen geweest.

### **Overige activiteiten**

Zonnewende 2021 op 21 juni met een wandeling in de Slangenburg.

Op 8 november heeft er op dezelfde locatie een herfstwandeling plaats gevonden.

Vrij en ... Zo heeft met succes 6 avonden verzorgd.

Op 12 september hebben we deelgenomen aan de Open Monumentendag. Gelijktijdig is er een expositie van Ad Helmink.

Op 16 november is de film Nomadland vertoont.

De 60+club is dit jaar 3 keer bijeen geweest.

De oecumenische werkgroep ‘Oude IJsselgroep’ is opgeheven, vanwege de drukke werkzaamheden buiten Varsseveld om van de deelnemende kerken.

Zij gaan als oecumenische werkgroep ‘Varsseveld’ met dezelfde bezetting door.

De gebedsdienst, de 4 mei viering en de vredesdienst zijn digitaal gehouden.

De mantelzorgviering is gehouden in de Grote Kerk.

Als afgevaardigde van de Vrijzinnigen neemt Willy Nijhof deel aan de bijeenkomsten van de Raad van Kerken. Zij zijn bezig met een nieuw beleidsprogramma waarin de kerken wordt gevraagd om mee te denken. Antwoorden zijn nog niet binnen.

Wederom kijken we terug op een bijzonder jaar.

Els Venneker  
Voorzitter

Johannes van der Laan  
Secretaris/notulist



## In Memoriam

Gerhard Bernard Garretsen  
Geb

Geb werd geboren op 25 januari 1941 in Aalten.  
Hij overleed op 10 april 2022 in Aalten.

Dierbare echtgenoot en vader van Jannine, Muriel en Marcel,  
Gerieke\*, Bart Jan en Nardy.

Na een intense en liefdevolle laatste week, stierf Geb thuis, temidden  
van zijn gezin.

Boven zijn kaart staat een prachtig gedicht:

Ik zal vragen aan de vogels  
ik zal praten met de bloemen  
ik zal horen van de bomen  
en de wind, die mij wel kent,  
dat je - nu je zo ver weg gaat -  
toch overal aanwezig bent

Zij nemen afscheid in kleine kring. Jannine schetst zijn levensloop en  
vertelt:

*Als fotograaf heeft Geb goed leren kijken.  
Als opticien heeft Geb 'het zien' van mensen kunnen verbeteren.  
Als mens was hij heel beschouwend. Het was nooit 'Kijk mij eens'.*

*Als een soort symbolen liggen dan ook zijn verrekijker en fototoestel op de kist. Zonder deze attributen ging hij nooit op stap. Hij houdt van wandelen in de natuur: Reeën en vogels spotten. Vooral in het Goor en op vakantie in de bergen- een ultieme plek voor hem. Een liefde die hij aan zijn kinderen heeft doorgegeven.  
Het wandelen zo hoog in de bergen had voor hem een soort religieuze lading. Het besef dat je deel bent van een groot mysterie.*

Hij zal gemist worden.

Ik wens Jannine, de kinderen en alle anderen die hij dierbaar was, kracht toe bij het dragen van dit verlies. Dat zijn herinnering tot zegen mag zijn.

Nicoline Swen



*Zoals een bloem de zon nodig heeft om bloem te worden, zo heeft een mens de liefde nodig om mens te worden*

*Phil Bosmans*





# Activiteiten I

## Gesprek over Pinksteren

Pinksteren 2022 - Geraakt worden

Zondag 5 juni is het Pinksteren.

In de periode voor Pasen hebben wij, met een klein groepje, een ochtend gesproken over de betekenis van Pasen voor ons. Het was een fijn gesprek! Datzelfde wil ik nu graag doen met het Pinksterverhaal.

Wat staat er?

Wat roept het bij mij op?

Wat betekent het voor mij?

Wat herkennen wij in elkaars verhalen?

Dat wordt vast weer een mooi gesprek!

Hartelijke groet, Nicoline

Wanneer : Donderdag 2 juni (**en niet woensdag 1 juni, zoals eerder vermeld**)

Waar : kantoor

Tijd : 10 - 12 uur

Kosten : geen

Aanmelden : gewenst (bijdrage voor koffie/thee mag)

Nicoline : 06 22 497 969

[voorganger@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:voorganger@vrijzinnigenvarsseveld.nl)







## Activiteiten II Vrij en ...Zo

### Optreden van de Kroezenhøkers en Ben Wissink, Sax on Tour.

U krijgt vanavond weer een leuk programma aangeboden. De Kroezenhøkers is een gezellig dweilorkest uit Silvolde. Het begon allemaal in een buurtgemeenschap waar een aantal mensen bij elkaar kwam om muziek te maken. Diverse instrumenten waren aanwezig en de daarbij behorende muziek werd ook geregeld. Het bleek een succes en men trad vervolgens op bij verschillende carnavalsverenigingen. Inmiddels treedt het dweilorkest ook op bij diverse feestjes en partijen. Het is een 'gemuudelijke' club, dat vooral plezier in muziek maken hoog in het vaandel heeft staan. En als de stemming in het publiek aanwezig is, is dat voor de muzikanten helemaal super!

Vervolgens Ben Wissink.

Ben speelt verschillende saxofoons, fluit, angklung en wasbord. Zijn optreden wordt veelal afgewisseld met leuke anekdotes, spreuken en verhalen. Ben heeft al veel opgetreden in tehuizen en ook voor goede doelen. Tevens heeft hij al een aantal cd's op zijn naam staan.

Net als De Kroezenhøkers brengt Ben veel gezelligheid.

We hopen u op deze vrijdagavond te ontmoeten.

Wanneer : vrijdag 3 juni  
Waar : 't Witte Kerkje, Doetinchemseweg 5, Varsseveld  
Aanvang : 20.00 uur (kerk open 19.30 uur)  
Entree : vrijwillige bijdrage



## Activiteiten III

### Zonnewende

Op 21 juni vieren we de langste dag van het jaar en de zonnwende. Een gezellige middag met enkele mooie teksten, gezellige mensen en iets lekkers.

Wanneer : dinsdag 21 juni  
Waar : Het Hofshuus  
Tijd : 14 - 16 uur  
Kosten : geen (vrijwillige bijdrage)  
Aanmelden: gewenst  
Els Venneker: 06 46 250 342  
voorzitter@vrijzinnigenvarsseveld.nl  
Gasten zijn ook van harte welkom!



## Buitendienst



Op 26 juni is er de jaarlijkse buitendienst.

Een opgewekte, zomerse viering met muziek van José van de Staak. En we hopen natuurlijk op lekker weer zodat we na afloop samen koffie kunnen drinken op het terras.

Vorig jaar waren we met velen. Dat was heerlijk!

Ik hoop van harte dat dat ook dit jaar weer gaat gebeuren. Ook als u zelden of nooit een viering bijwoont, is dit wellicht een mooie gelegenheid om een keer te komen. U bent van harte welkom!

Wanneer : zondag 26 juni

Waar : koffieboerderij Groot Nibbelink, Nibbelinklaan 12,  
Sinderen

Aanvang : 10 uur

Nicoline





## Activiteiten IV

### Leeskring Thomasevangelie

Op 20 april bespraken we met een groepje het Thomasevangelie, logion 1 en 2.

In juni bespreken we logion 3 en 4.

#### **U kunt ieder moment aansluiten bij deze leeskring!**

Wanneer : dinsdag 28 juni

Waar : kantoor, ingang bij het fietsenhok

Tijd : 10-12 uur

Kosten : geen. (vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld)

Informatie bij Nicoline, tel. 06 22 497 969

Aanvragen logion 3 en 4 ook bij Nicoline  
voorganger@vrijzinnigvarsseveld.nl

Site voor meer informatie: [brammoerland.com](http://brammoerland.com)



### Pareldag

Op 6 juni is weer de Pareldag. (zie Eendracht van mei)

Onze kerk en Eendracht zijn de gehele dag geopend. Van 10-17 uur.

Er is een fietstocht waaraan men kan deelnemen die begint bij het Hofshuus, start tussen 10 en 13 uur. De route is ongeveer 25 km lang en gaat langs bekende en onbekende parels van Heelweg Oost en Varsseveld.

In onze kerk (ook een parel) én de Eendracht is dan de expositie van Bert Scheuter te bezichtigen en Bert draagt gedichten voor. Ook is er koffie en thee.

## Misschien ...

**Misschien** is het leven wel een stukje tijd,  
een nutteloze onderbreking van de eeuwigheid.

**Misschien** is het leven wel een verhaal,  
een roman, die door jezelf verteld moet worden, helemaal.

**Misschien** is het leven wel een lange reis,  
een doelloos avontuur, het reizen zelf als enige eis.

**Wellicht** ... is het leven de beklimming van een berg, gestaag omhoog, de top bereikbaar in het zicht.

**Wellicht** ... is het leven nooit echt af, steeds weer werk, een leven lang verricht.

**Wellicht** ... is het leven een gedicht, een inspiratiebron, ontstaan in 'n oerstraal van het licht.

**Misschien** is het leven wel een spel, een kind op straat, behendig met bal, je kent het wel.

**Misschien** is 't leven een onoplosbaar iets, mysterie, een raadsel, volledige verwondering en verbazing.

**Misschien** is het leven tijdelijke tijd,  
een vaste verbinding met de eeuwigheid.



*Oosterbeek, voorjaar 2019*

*Dick Kleinlugtenbelt*

## Ballade van het labyrint

Wie zichzelf wil kennen moet aan een reis beginnen,  
een zoektocht door de krochten van je eigen labyrint,  
een oefening in geestkracht, de lange weg naar binnen.  
Niet bang zijn voor de stier in jou, vertrouwen op het kind.

Je gaat op reis door stap voor stap jezelf langs te lopen.  
Wie ben ik en ben ik wie ik werkelijk kan zijn?  
Je verlaat je veiligheid met hart en ogen open,  
verder dan bezit, succes, herinnering en pijn.

Zo baan je een pad door het woud van duizend stemmen,  
die stuk voor stuk verstommen door de stilte, die daar ligt  
als ruimte, als aanwezigheid; geen angst kan je beklemmen.  
De spiegel in het midden toont jouw zuivere gezicht.

Dit is waar je onbewust altijd naar onderweg was,  
al draaide je in cirkels door de wirwar in je hoofd  
en leek het of die eindbestemming voor jou te ver weg was.  
Er werd op je gewacht en er wordt in jou geloofd.

Eenmaal aangekomen in het midden wil je blijven,  
totdat je snapt: ik ben pas halverwege mijn reis.  
Uitgerust komt er een diep verlangen bovendrijven  
om terug te keren vragender-, spelenderwijs.

Je hoeft niet langer mee te doen aan de competitie.  
De ander is ook een zoeker in het grote labyrint.  
Samen reizen is het doel van deze expeditie.  
Gaandeweg gedragen door het hart dat je verbindt.

Zo leef je op  
kom je op adem  
niet veel bagage  
geen last op je rug.

De wereld blijft gelijk,  
maar jij bent veranderd.  
Met iedere voetstap  
leg je een brug.

Niet langer verdwaald,  
eindelijk gevonden.

Zo volg je het licht  
naar huis terug.

Kees van der Zwaard



### **Korte impressie van twee activiteiten**

Op dinsdag 10 mei gingen we met een behoorlijk aantal mensen een tochtje over de Oude IJssel maken.

De bootsman wist heel veel te vertellen over de omgeving, planten en dieren. Het is bijzonder om de omgeving eens vanaf het water te zien.

Daarna was het lekker pannenkoek eten in Westendorp. Al met al een hele geslaagde middag, met dank aan de organisatie 60+Club





De fluisterstille boot heet ‘de Iesselganger’

Alles verzorgd door vrijwilligers



Op donderdag 12 mei was er een wandeling o.l.v. Nicoline in de Slangenburg naar het labyrint en vervolgens terug naar het Koetshuis, waar uiteraard een gezellige nazit was.





Landgoed Slangenburg  
 P Parkeerplaats ←  
 🍴 Picknickplaats ←  
 i Info | Flessenstalling ←

**ALLADE VAN HET LABYRENT**

De Allade van het Labyrent is een van de oudste labyrenten van Nederland. Het is een van de oudste labyrenten van Nederland. Het is een van de oudste labyrenten van Nederland. Het is een van de oudste labyrenten van Nederland.

**LABYRENT LOPEN**

vooraf je je weg gaat  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar

als je niet het midden loopt  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar

is het mogelijk  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar

terug naar de uitgang  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar

de allade  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar  
 - de route is niet te zien of afgeleide naar




QR code and logo for Landgoed Slangenburg



## Vredesvlag

Er leefden heel lang geleden  
vier trotse vorsten rijk naast rijk  
ze hadden elkaar lang bestreden  
geen werd van het vechten rijk  
honger knaagde in hun steden  
op elke straathoek lag een lijk  
ze kregen heimwee naar de vrede  
ze zochten naar een vergelijk

Genoeg gevochten en gewroken  
hoog hieven zij hun roemer wijn  
toen hebben ze heel lang gesproken  
wat het symbool van de vrede zou zijn  
een roos, een lelie fris ontloken, een zeemeeuw  
maar het werd een duif  
het volk nog vel over de knoken  
riep 'vrede, vrede 'en hield een fuif

De vorsten, moe van het fuiven,  
kwamen de dag daarna bijeen  
het ging om de kleur van vredesduiven  
als basiskleur voor iedereen  
een wou het blauw van zijn vaderen  
een ander vond blauw hondsgemeen  
een wou het rood als het bloed in de aderen  
het eindigde in een handgemeen

sinds die dag in een ver verleden  
wordt er gevochten slag na slag  
niemand sterft nog om een reden  
het gaat om een kleur en om een vlag  
de duif bleef symbool van de vrede  
iedere dag bracht nieuw gezeur  
wij raakten tot op heden  
nog nooit akkoord over haar kleur...

( naar een lied van Miel Cools)

Pleun



## Namen en adressen / Colofon

- Voorganger:** Mevr. N. Swen-Fischer , Soerinkweg 3, 7244 AL Barchem  
(06) 22 497 969, [voorganger@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:voorganger@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Administratie:** Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Varsseveld e.o., Postbus 42,  
7050 AA Varsseveld
- E-mailadres:** [info@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:info@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Beheer kerk en verenigingszalen:**  
Mevr. M. Stuart, Vlakkeeweg 10, 7051 GH Varsseveld (06) 28 204 871
- Verenigingszaal:** De Eendracht, Beatrixstraat 1<sup>a</sup>, Varsseveld, (0315) 24 45 37
- Voorzitter:** Mevr. E.G. Venneker, Spoorstraat 9c, 7051 CG Varsseveld  
(06) 46 250 342 [voorzitter@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:voorzitter@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Secretaris:** Dhr. J. v.d. Laan, Gasthuisweg 41, 7051 DS Varsseveld (0315) 24 35 48  
[secretaris@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:secretaris@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Penningmeester:** Mevr. M.B.M. Kolkman, Kustersweide 42, 7121 HH Aalten (0543) 47 68 70  
of (06) 21 622 855 [penningmeester@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:penningmeester@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Bankrekening:** Rabobank: IBAN NL40 RABO 0364 8545 53,  
t.n.v. vrijzinnige geloofsgemeenschap npb varsseveld e.o.
- Inspiratie & Ontmoeting:**
- 60+Club** Mevr. G.W. Semmelink-Leneman  
(0315) 29 83 91, [60@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:60@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Lezingen:** [lezing@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:lezing@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Samensteller 'Eendracht':** Mevr. E.G. Venneker

### Uiterste inleverdatum kopij volgende Eendracht

- Voor de Eendracht van juli/aug** : 4 juli  
**Voor de Eendracht van september** : 15 augustus

- Kopij redactie:** [redactie@vrijzinnigenvarsseveld.nl](mailto:redactie@vrijzinnigenvarsseveld.nl)
- Autodienst Varsseveld:** Zie onder vieringen op de achterzijde van dit blad.  
Gaarne opgeven vóór 19.00 uur de dag voorgaande aan de viering.  
Coördinator Dhr. J. v.d. Laan tel. (315) 24 35 48
- Autodienst Aalten:** Mevr. Jannine Garretsen, tel. (0543) 47 62 50

**Website:** [www.vrijzinnigenvarsseveld.nl](http://www.vrijzinnigenvarsseveld.nl)





- Zondag 5 juni 10.00 u. Viering  
**Pinksteren**  
Voorganger: dhr. M. van den Boom  
Autodienst: mw. W. Mateman, tel. 0315 24 33 61
- Zondag 26 juni 10.00 u. Buitenviering  
Koffieboerderij Groot Nibbelink  
Voorganger: mw. N. Swen-Fischer
- Zondag 10 juli 10.00 u. Viering  
Voorganger: mw. N. Swen-Fischer  
Autodienst: mw. D. Steenbeek, tel. 06 145 360 64
- Zondag 24 juli 10.00 u. Viering  
Voorganger: dhr. M. Chevalking  
Autodienst: mw. J. Velthorst tel. 0315 24 33 37